

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem dne 25. 8. 2021

BADATELÉ OBJEVILI SEVERNĚ OD ŘÍMA VELKOU ANTICKOU VILU

Antická římská vila, velmi předběžně datovaná do období mezi 2. stoletím před Kristem až 2. stoletím po Kristu, je výsledkem letošní výzkumné archeologické sezóny na lokalitě Bufalareccia nedaleko měst Allumiere a Tolfa severně od Říma.

Čeští, němečtí a italscí badatelé, konkrétně z Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg a Università di Bologna, zahájili 9. srpna 2021 další archeologickou sezónu.

„Jeden z cílů této sezóny byl inspirován výsledky výzkumu mezinárodního badatelského týmu na místě římských Nových Falerií v minulém roce. Tehdy archeologové v obrovském plošném rozsahu použili jednu z novějších nedestruktivních výzkumných metod, a sice plošnou aplikaci tzv. georadaru. Tato metoda umožňuje odhalit zcela bez jakýchkoliv výkopů přítomnost zděných struktur pod povrchem zkoumané plochy,“ přibližuje výběr lokality vedoucí českého týmu a celého výzkumu doc. PhDr. Martin Trefný, Ph.D., z katedry historie FF UJEP.

Na území Nových Falerií byla odhalena kompletní struktura římského města, které bylo postaveno po zničení původního města osídleného etrusko-latinskými Falisky. Aplikace georadaru zde zjistila např. polohu divadla, fóra, kolonád, svatyní a dalších staveb antického města. Letošní výzkumný tým si tváří v tvář těmto výsledkům uvědomil obrovský přínos dané metody, a proto se rozhodl aplikovat ji, i přes vyšší finanční náročnost, i na lokalitě Bufalareccia, kde probíhal povrchový průzkum a magnetometrické měření již od roku 2017. Výsledkem je objev římské vily, která zde stála podle velmi předběžné datace v období mezi 2. stoletím před Kristem až 2. stoletím po Kristu.

Na první pohled je z výsledků aplikace této metody patrné, že vila měla pravoúhlý půdorys tvořený čtyřmi obytnými křídly, uprostřed kterých se nalézalo atrium – částečně zastřešený pravoúhlý dvůr. Patrné je rovněž členění čtyř obytných křídel na jednotlivé místnosti. Na jihovýchodní straně navazuje na vilu zahrada, která se nacházela v prostoru vymezeném tzv. peristylem-pravoúhlým dvorem lemovaným po stranách řadou sloupů.

Římské vily, které představovaly samostatné hospodářské jednotky a měly významnou funkci ve struktuře římské ekonomiky však v této části jižní Etrurie většinou nevznikaly tzv. na zelené louce. Naopak stávaly na místě dřívějšího etruského osídlení, které bylo prostřednictvím těchto vil a jím podobných sídelních jednotek romanizováno. *„Podobná bude nejspíše i situace v námi zkoumané lokalitě. Na výsledném plánu zděných struktur odhalených georadarem jsou totiž patrné i další relikty staveb, které zjevně s vilou nesouvisí. Může se naopak jednat o stavby starší fáze osídlení, které náleželo ještě Etruskům,“* vysvětluje Martin Trefný.

„Za účelem ověření této teze byla do jedné tzv. superpozice umístěna sonda 6x6 m, ve které započal standardní archeologický odkryv. Nicméně výsledky tohoto odkryvu, od kterých očekáváme zejména informaci o stáří vily i dalších staveb, budou k dispozici až v příštích sezónách,“ popisuje Doris Mischka, vedoucí německého týmu.

Část výzkumného týmu se věnuje také stavebně historickému bádání na jedné velmi významné lokalitě nedaleko blízkých Tarquinií. V poloze Grotta Porcina se nachází etruská nekropole, které dominuje velká mohyla vytesaná do zdejšího tufového podloží. Mohyla obsahovala několik pohřebních komor. V novověku byla však již vykradena a přebudována na hospodářské prostory a stáje pro domácí zvířata. Výzkumný tým FF UJEP zde studuje dochované stopy kamenických nástrojů a technik, což díky odlišným pracovním postupům ve starověku a novověku značně usnadňuje identifikaci a odlišení původních prostor od těch, které zde vznikly v novověku. Výsledkem tohoto průzkumu bude rovněž rekonstrukce všech pracovních nástrojů, které byly ke stavbě hrobky použity, a přínos bude mít i z hlediska metodického, neboť poukazuje na potenciál trasologického bádání v situacích, kdy jsou starověké aktivity narušené jakýmkoliv pozdějšími činnostmi.

„Mým přáním je, aby výzkum vedený na obou lokalitách pracovníkem FF UJEP a poprvé koncipovaný ve spolupráci výše zmíněných tří univerzit, přinesl nejen zajímavé výsledky obohacující poznání historického vývoje v této části Evropy, ale aby rovněž podtrhl nezbytnost mezinárodní vědecké spolupráce, která napomáhá rozvoji výzkumných kapacit všech zainteresovaných univerzit a také jejich studentů,“ uzavírá Martin Trefný.

Projekt Mechanoskopie a analytická trasologie při výzkumu kamenických nástrojů užitých v Etrurii je financován za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze státního rozpočtu na Specifický vysokoškolský výzkum (SVV). Tento projekt byl následně schválen a podpořen Grantovou radou UJEP v rámci Studentské Grantové soutěže s přiděleným univerzitním číslem UJEP-SGS-2020-63-006-3.

Odkaz na fotografie k volnému užití: Dokumentace výzkumu lokality Bufalareccia; archiv UJEP

<https://filesender.cesnet.cz/?s=download&token=06262088-d66f-4e94-b6eb-7b27a208c6f6>

Kontakt: Mgr. Monika Balatá, monika.balata@ujep.cz, 731 915 020

#MyJsmeUjep

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí